

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'1- İTİRAZ KONUSU FIKRA ANAYASA'NIN 2. MADDESİNE AYKIRIDIR.

Anayasa'nın 2. maddesinde; Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Hukuk devleti ilkesinin gerçekleştirilmesinin unsurlarından biri 'belirlilik' ilkesidir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını bilmelidir. Ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

İtiraz konusu fıkroda, durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre uyarma, kınama, geçici olarak mesleki faaliyetten alıkoyma veya meslekten çıkarma cezalarından biri verilmektedir. Hangi fiile hangi ceza verileceği hususunun açık ve net bir biçimde ortaya konmaması 'belirlilik' ilkesini zedelemekte olup, bu sebeple fıkranın iptali gerekmektedir.

2- İTİRAZ KONUSU FIKRA ANAYASA'NIN 7. MADDESİNE AYKIRIDIR.

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği kuralına yer verilmiştir.

Egemenliğin sahibi olan Millet adına yetki kullanan yasama organı, 'yasama' erkinin asli sahibidir. Böyle bir yetkiden kendi iradesi ile bile vazgeçmesi söz konusu olamaz (Yasama yetkisinin devredilmezliğinin mutlak bir ilke olmayışı, TBMM'nin çıkaracağı yetki yasalarıyla Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmesi gibi, bizzat Anayasa'nın kendisinde istisnai kurallar bulunması konumuzun dışındadır.)

Yasama yetkisi asli bir yetki olduğundan ve Türk hukukunda yasayla düzenleme alanı, konu itibarıyla sınırlandırılmadığından (yasama yetkisinin genelliği) yasama organı, dilediği alanı, kuşkusuz Anayasa ilkelerine uygun olmak koşuluyla düzenleme yetkisini haizdir.

Yasayla düzenleme ilkesi, düzenlenen konudan yalnız kavram, ad ve kurum olarak söz edilmesi değil, bunların yasa metninde kurallaştırılmasıdır. Kurallaştırma ise, düzenlenen alanda temel ilkelerin konulmasını ve çerçevenin çizilmiş olmasını ifade eder. Ancak temel ilkeler konulup çerçeve çizildikten sonra uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların belirlenmesi, yürütme organının takdirine bırakılabilir.

Bu bakımdan yasama organının, 'temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir.' (Anayasa Mahkemesinin E: 1993/5, K:1993/25 sayılı kararı)

Oysa 4458 sayılı Yasa'nın itiraza konu geçici 6. maddesinin 2. fıkrasında hangi eylemlere hangi disiplin cezasının uygulanacağı açıkça belirtilmeyerek idareye disiplin cezası fiillerini belirleme hak ve yetkisi verilmiştir. Bu nedenle yasama yetkisinin devredilmezliğini öngören Anayasa'nın 7. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

3- İTİRAZ KONUSU FIKRA ANAYASA'NIN 38. MADDESİNE AYKIRIDIR.

Anayasa'nın 38. maddesinin ilk fıkrasında, 'Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz' denilerek 'suçun yasallığı', üçüncü fıkrasında da 'ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur' denilerek 'cezanın yasallığı' ilkesi vurgulanmıştır.

'Suç ve cezanın yasallığı' ilkesi; Anayasa'nın yasaklayıcı ve buyurucu kuralları ile gerek toplum yaşamı, gerek kişi hak ve özgürlükleri yönlerinden getirdiği güvencelere aykırı olmamak koşuluyla bu konuda gerekli düzenlemeleri yapma yetkisinin yalnız yasa koyucuya ilişkin olmasını zorunlu kılar. Bu ilkenin esası, kişilerin yasak eylemleri ve bunlar karşılığında verilecek cezaları önceden bilmelerini sağlamak düşüncesine dayanmaktadır. Suç ve cezaların yalnızca yasayla konulup kaldırılması da yeterli olmayıp, kuralların kuşkuyla yer vermeyecek biçimde açık ve sınırlarının da belli olması gerekir. Anayasa'nın 38. maddesinde idari ve adli cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından disiplin cezaları da bu maddede öngörülen ilkelere tabidir.

İtiraza konu fıkra durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre, sayılan disiplin cezalarının verileceğini belirterek, idareye geniş bir takdir hakkı ve yetkisi tanımaktadır. Genel ceza normu incelendiğinde cezai hükümler içeren normların açık, hareket unsurunu yalın bir şekilde ortaya koyar ve hangi hareketin karşılığının hangi disiplin cezasını gerektirdiğini açıklar nitelikte olması gerekmektedir.

Disiplin suçlarının neler olduğunun tek tek sayılmaması ve belirtilmemesi, hangi fiile hangi ceza verileceğinin açık ve net bir biçimde ortaya konmaması nedeniyle 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Geçici 6/2. fıkrasında disiplin suçuna ilişkin kanuni unsur bulunmamaktadır. İdare, kanun koyucunun disiplin suçu olarak belirtmediği herhangi bir fiili cezalandırmaktadır.

Bu husus açık bir şekilde suç ve cezalara ilişkin esasları anlatan Anayasa'nın 38. maddesine aykırı olup 'kanunsuz suç ve ceza olmaz' ilkesine ters düşmektedir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, Anayasa'nın 152. ve bir davaya bakmakta olan mahkemenin o dava sebebiyle uygulanacak olan bir kanun hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğu kanısını gösteren görüşünü açıklayan kararı ile Anayasa Mahkemesine başvurusu gerektirdiğini düzenleyen 2949 sayılı Kanun'un 28. maddesinin 2. fıkrası gereğince 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Geçici 6. maddesinin 2. fıkrasının Anayasa'nın 2., 7. ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanaati ile iptali ve bakılan davalar açısından bu hükmün uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi için iptali istenilen

Esas Sayısı : 2013/83
Karar Sayısı : 2013/116

fikranın yürürlüğünün durdurulması istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve dosyadaki belgelerin onaylı birer örneklerinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine, davanın Anayasa Mahkemesi'nin vereceği karara kadar bekletilmesine, 14/06/2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."